

คำศัพท์วิชาการหมวดคณิตศาสตร์

คำศัพท์คณิตศาสตร์ เป็นคำศัพท์ที่ใช้เฉพาะในกลุ่มคนที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวเลข การให้เหตุผล การคำนวณ ฯลฯ ที่ต้องให้ศัพท์ที่แปลมาจากต่างประเทศ เพราะคณิตศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่รับเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อศึกษาเรียนรู้ เข้าใจและนำไปใช้

ตัวอย่างคำศัพท์คณิตศาสตร์

ตัวประกอบ (Factor) - ส่วนที่คูณกันขึ้นเป็นจำนวน

แผนภูมิ (Chart) - แผนที่สังเขป

มัธยฐาน (Median) - ปานกลาง

กรวย (cone) รูปทรงใด ๆ ที่มีฐานเป็นรูปวงกลมหรือวงรี และผิวประกอบด้วยส่วนของเส้นโค้งซึ่งโยงระหว่างจุดบนเส้นรอบวงของวงกลม หรือวงรี

กำลังสอง (square) กำลังสองของจำนวนจริง x ใด ๆ หมายถึง เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ โดยมี ๒ เป็นเลขชี้กำลัง

กำลังสองสมบูรณ์ (perfect square) กำลังสองของจำนวนหรือของพหุนาม

ความถี่ (frequency) จำนวนครั้งที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ที่กำหนดให้

ความน่าจะเป็น (probability) อัตราส่วนระหว่างจำนวนสมาชิกของเหตุการณ์ที่สนใจ กับจำนวนสมาชิกของแซมเปิลสเปซที่เป็นเซตจำกัด และสมาชิกเหล่านั้นมีโอกาสเกิดขึ้นได้เท่า ๆ กัน

คอร์ด (chord) ส่วนของเส้นตรงที่เชื่อมระหว่างจุดสองจุดใด ๆ บนเส้นรอบวงหรือเส้นโค้ง

ค่าเฉลี่ย (mean) ทางสถิติ หมายถึง ค่ากลางของข้อมูลแต่ละชุด เช่น ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ค่ามัธยฐาน (median) ค่าที่มีตำแหน่งอยู่กึ่งกลางของข้อมูลทั้งหมด เมื่อเรียงค่าของข้อมูลจากน้อยที่สุดไปหามากที่สุดหรือจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

คำศัพท์วิชาการหมวดวิทยาศาสตร์

คำศัพท์วิทยาศาสตร์ เป็นศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับด้านเนื้อหา ความรู้ทางวิชาการ ที่มาจากต่างประเทศ ที่มีหลากหลายสาขา เช่น ฟิสิกส์ เคมี ชีวะ เป็นต้น

คำศัพท์วิทยาศาสตร์ จึงเกี่ยวข้องกับนักวิจัย ครูผู้สอน นักวิทยาศาสตร์ ผู้เกี่ยวข้องในด้านวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

ตัวอย่างคำศัพท์วิทยาศาสตร์

เซลล์ (cell) - โครงสร้างและหน่วยทำงานที่เล็กที่สุดของสิ่งมีชีวิต

พลาสมา (plasma) ส่วนประกอบของเลือดที่แยกเอาเม็ดเลือดออกมา

เอทานอล (ethanol) หมายถึง สารของเหลวระเหยง่าย มีกลิ่น มีรสแรง

พอลิเมอร์ (Polimer) หมายถึง สารประกอบที่มีโมเลกุลขนาดใหญ่ และมีมวลโมเลกุลมาก ประกอบด้วย หน่วยเล็ก ๆ ของสารที่อาจจะเหมือนกันหรือต่างกันมาเชื่อมต่อกันด้วยพันธะโคเวเลนต์

สารประกอบ (compound) หมายถึง สารที่เกิดจากธาตุตั้งแต่ ๒ ธาตุขึ้นไปมารวมตัวกันโดยอาศัยปฏิกิริยาเคมี และมีอัตราส่วนผสมคงที่เสมอ

ธาตุ (Element) คือ สารบริสุทธิ์ที่ประกอบด้วยธาตุหรือสารชนิดเดียว ไม่สามารถแยกหรือสลายออกเป็นสารอื่นได้

สารละลาย (solution) หมายถึง สารเนื้อเดียวที่ไม่บริสุทธิ์ เกิดจากสารตั้งแต่ ๒ ชนิดขึ้นไปมารวมกัน

การแพร่ (diffusion) ของโมเลกุลของสารเป็นการเคลื่อนที่ของโมเลกุลจากจุดที่มีความเข้มข้นสูงกว่าไปยังจุดที่มีความเข้มข้นต่ำกว่า

พลังงานจลน์ (Kinetic Energy) หมายถึง พลังงานที่มีในวัตถุ เกิดจากการเคลื่อนที่ของวัตถุนั้น

คำศัพท์วิชาการหมวดคอมพิวเตอร์

คำศัพท์ในหมวดนี้เกี่ยวกับ การประกอบอาชีพ ธุรกิจ เทคโนโลยี สื่อ สารสนเทศ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องอาจเป็น ครู อาจารย์ นักธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

ตัวอย่างคำศัพท์การงานอาชีพและเทคโนโลยี

หน่วยประมวลผลกลาง(Central Processing Unit : CPU) หมายถึง ส่วนที่ทำหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งจากหน่วยรับข้อมูลและควบคุมการปฏิบัติงานของเครื่องคอมพิวเตอร์

หน่วยความจำหลัก(main memory) หมายถึง อุปกรณ์เก็บข้อมูลหลักในคอมพิวเตอร์

โสตทัศนอุปกรณ์ (audiovisual aids) - อุปกรณ์สำหรับการฟังและดู

Browser (เบราว์เซอร์) เป็นระบบงานที่ใช้เพื่อค้นหาทรัพยากรต่าง ๆ

Folder (โฟลเดอร์) เป็นที่จัดเก็บโปรแกรมหรือแฟ้มบนดิสก์

Hardware (ฮาร์ดแวร์) เป็นส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ทางลักษณะตัวเครื่องของคอมพิวเตอร์

Keyword (คีย์เวิร์ด) คำที่มีความหมายพิเศษในภาษาโปรแกรม คำสำคัญ

Upload (อัปโหลด) การที่ได้ทำการส่งแฟ้มของข้อมูลหนึ่งไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์อีกเครื่องหนึ่ง

Website (เว็บไซต์) เป็นการแสดงข้อมูลบน เวิลด์ไวด์เว็บ

Data (ดาต้า) ข้อมูล

Desktop (เดสก์ท็อป) เนื้อที่บนจอภาพ

Error (เอเรอร์) ความผิดพลาด ทางด้านคอมพิวเตอร์

คำศัพท์วิชาการหมวดกฎหมาย

คำศัพท์ในหมวดนี้เกี่ยวกับกฎหมาย การกำหนดมาตราต่าง ๆ การว่าความดังตัวอย่างต่อไปนี้

โดยทุจริต หมายถึง เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควร

สาธารณสถาน หมายถึง สถานที่ใด ๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

อาวุธ หมายความว่า สิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ

เอกสาร คือ กระดาษ หรือวัตถุใด ๆ ที่ได้ถูกบันทึก หรือทำให้ปรากฏด้วยการเขียน พิมพ์ ถ่ายรูป บันทึก หรือวิธีอื่นใด ให้ปรากฏเป็นข้อมูล

คดีแพ่ง คือ คดีที่ฟ้องร้องเกี่ยวกับสิทธิในทางแพ่ง

คดีอาญา คือ คดีที่เกี่ยวกับการกระทำที่กฎหมายบัญญัติว่า เป็นความผิด และมีโทษทางอาญา

ยกยอกทรัพย์ คือ การ “ครอบครอง” ทรัพย์ของ ผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยแล้วเบียดบัง เอาทรัพย์นั้นเป็นของตน โดยทุจริต

การลักทรัพย์ คือ การเอาทรัพย์ของผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยโดยทุจริต

การรับบุตรบุญธรรม คือ การรับลูกของคนอื่นมาเลี้ยงดูเสมือนเป็นลูกของตัวเองตามกฎหมาย การรับบุตรบุญธรรมนี้จะต้องทำจดทะเบียนจึงจะสมบูรณ์ตามกฎหมาย

ทายาท คือ ผู้สืบสกุล, ผู้สืบสันดาน, ผู้รับ หรืออยู่ในฐานะที่จะรับตำแหน่งสืบต่อจากบุคคลอื่น

มรดก คือ ทรัพย์สินของผู้ตายที่ตกทอดแก่ทายาท

คำศัพท์วิชาการหมวดการแพทย์

ทุพโภชนาการ malnutrition

ภาวะเสียความจำ amnesia

ภาวะน้ำตาลสูงในเลือด hyperglycaemia หรือ hypergly

ทำหมัน sterilise หรือ sterilize

ผู้ป่วยนอก outpatient

ผู้ป่วยใน inpatient

พูดติดอ่าง stammer

ยาธาตุ digestive tonic

ยานอนหลับ hypnotic

ภาวะประสาทหลอน hallucinosis

ภาวะเบื่ออาหาร anorexia

ภาวะไตวาย,ภาวะไตล้มเหลว renal failure

ภาวะขาดออกซิเจน anoxia

ปลาสเตอร์ plaster

ประสาทอักเสบ neuritis

ประจำเดือน,ระดู menstruation

ใบสั่งยา prescription

บาดแผล wound

เนื้องอก,ก้อน tumor หรือ tumour

น้ำหนวก otorrhea หรือ otorrhoea

คำศัพท์วิชาการหมวดอุตุนิยมวิทยา

๑. ความผันผวนของภูมิอากาศ (climate variability)

ระบบภูมิอากาศที่ผันผวนไปจากแบบแผนของภูมิอากาศที่เคยเป็นอยู่ในอดีต เช่น ในแต่ละปีจะมีช่วงฤดูร้อนและฤดูฝน ซึ่งโดยปกติ จะมีฝนเริ่มตกในปลายเดือนเมษายน (ในกรณีของประเทศไทย) แต่ถ้ามีฝนตกอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นเดือนเมษายน ก็ถือว่ามีความผันผวนของฝนเกิดขึ้น ซึ่งความผันผวนของภูมิอากาศนั้น เกิดได้กับฝน (ปริมาณ ช่วงเวลาที่ตก การเว้นช่วงระยะเวลา) อุณหภูมิ ลม ฯลฯ

๒. การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (climate change)

หมายถึง ความแตกต่างของรูปแบบภูมิอากาศแบบต่างๆ โดยพิจารณาจากว่ามีองค์ประกอบทางอุตุนิยมวิทยาของพื้นที่ใดที่หนึ่ง ที่แตกต่างจากค่าเฉลี่ยทางสถิติระยะยาว ไม่ว่าจะมาจากสาเหตุจากอะไร (เช่น จาก การเปลี่ยนแปลงของรังสีจากดวงอาทิตย์ การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบวงโคจรของโลกในระยะยาว กระบวนการทางธรรมชาติ หรือจากการกระทำของมนุษย์

๓. ระบบภูมิอากาศ (climate system)

ประกอบด้วยระบบ ๕ ระบบที่ปฏิสัมพันธ์กัน คือ(ก) บรรยากาศ (atmosphere) หรือบางครั้งก็เรียก อากาศภาค ซึ่งประกอบด้วยก๊าซต่างๆ ในอากาศ ที่อยู่บนผิวโลก(ข) อุทกนิเวศ (hydrosphere) ซึ่งประกอบด้วยสิ่งที่เป็นน้ำและของเหลวที่อยู่ใต้ผิวโลกและบนผิวโลก(ค) น้ำแข็งบนโลก (cryosphere) หิมะและน้ำแข็งที่อยู่ใต้ผิวโลกและบนผิวโลก(ง) ธรณีภาค (lithosphere) ส่วนเป็นผืนดินของผิวโลก เช่น หิน ดิน(จ) ชีวมณฑล (biosphere) สิ่งมีชีวิตต่างๆ ที่อยู่บนโลก ทั้งพืช สัตว์ รวมทั้งอินทรีย์วัตถุต่างๆ

๔. ภูมิอากาศ (climate)

ลักษณะเงื่อนไขของบรรยากาศ ที่อยู่บริเวณใกล้ผิวโลก ณ บริเวณใดบริเวณหนึ่ง ซึ่งได้จากการเฉลี่ยข้อมูลสภาพอากาศระยะยาว (หลายทศวรรษ แต่ในวงการอุตุนิยมวิทยาจะใช้ค่าเฉลี่ย 30 ปี) เมื่อกล่าวถึงภูมิอากาศควรต้องมีการระบุถึงขอบเขตของพื้นที่ เช่น ภูมิอากาศละติจูด (latitudinal climates) ภูมิอากาศของภูมิภาค (regional climate) และภูมิอากาศท้องถิ่น

๕. สภาพอากาศ (weather)

การผันผวนของเงื่อนไขบรรยากาศในแต่ละวัน ณ บริเวณใดบริเวณหนึ่ง ซึ่งโดยปกติ หน่วยงานด้านอุตุนิยมวิทยาจะตรวจวัดปรากฏการณ์ของสภาพอากาศรายวันแค่เพียงบางสิ่ง เช่น อุณหภูมิอากาศ ปริมาณการตกของฝน (หรือหิมะ หรือลูกเห็บ) ความกดอากาศ ความชื้น ลม แสงแดด และเมฆที่คลุมพื้นที่